

การจัดการห่วงโซ่คุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกร
รูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก

**Management Value Chain for Agro-Tourism, based on a New Way
of Life for Farmers in Nakhon Nayok Province**

เพ็ญพักรัศิณา วิเชียรวรรณ, มงคลชัย บุญแก้ว,
รุ่งนภา เลิศพัชรพงศ์ และ วริษฐา แก่นसानสันติ
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

**Penpaksina Wicheanwan, Mongkolchai Boonkeaw,
Roongnapha Lertpatcharapong and Varitha Kansansunti**
Saun Dusit University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: noo.penpaksina@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือการวิจัยโดยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ไปยังผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 46 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประจำจังหวัด เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งนักท่องเที่ยว ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ตลอดจนมีการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต บทความหนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แก่นสาระ

ผลการศึกษวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ ได้แก่ 1. การออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยการบูรณาการด้านการจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ การเชื่อมโยงข้อมูลกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แก่ผู้มาเยือนที่อาจไม่ได้มาเที่ยวโดยตรง แต่มาซื้อของ มาดูการสาธิตการเกษตร การปลูกผักผลไม้สำหรับประเภทการท่องเที่ยวแบบการเยี่ยมชมหรือแวะซื้อผลิตภัณฑ์ระหว่างเส้นทางท่องเที่ยว รวมทั้งสำหรับประเภทท่องเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับ 2. ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานสามารถอธิบายกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบการสาธิต และการให้ความรู้แหล่งท่องเที่ยว มีการเตรียมขั้นตอนต่าง ๆ ของการผลิตทั้งวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสาธิตต่อนักท่องเที่ยวที่เยี่ยมชมกิจกรรมท่องเที่ยว 3. กระบวนการให้บริการของ

* วันที่รับบทความ : 25 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 23 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 5 มิถุนายน 2567

แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความแน่นอนในการจัดการเวลา ความยืดหยุ่น ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริการเกี่ยวกับโปรแกรมโดยละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจโดยให้คุณค่าเพิ่มเติมแก่สถานที่ท่องเที่ยวที่เยี่ยมชม 4. บริการหลังการขายเป็นบริการที่ใช้ในการเพิ่มหรือรักษามูลค่าเพิ่มของบริการท่องเที่ยว ได้แก่ ความพึงพอใจและความไม่พอใจของนักท่องเที่ยวกับแหล่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการติดตามความพึงพอใจหลังรับบริการ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในระยะยาวกับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

คำสำคัญ: การจัดการห่วงโซ่คุณค่า; การท่องเที่ยวเชิงเกษตร; กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

Abstract

The objective of this research is to create guidelines for managing the value chain of agro-tourism activities based on a new way of life for farmers Nakhon Nayok Province. The qualitative research was carried out by preparing the research tool as a semi-structured interview and consisted of in-depth interviews with 46 key-informants from the agricultural tourism attraction operators, tour operator, officials in the provincial tourism authority of Thailand, agencies officials in government, agencies related to agricultural tourism destinations including tourists. This study used the purposive sampling method as well as researching and collecting information on the internet, articles, books, related research and various documents that are secondary data used for data analysis and thematic analysis.

Research results found that guidelines for managing the activity value chain of agro-tourism on the basis of a new way of life for farmers, including: 1. Designing activities of agro-tourism attractions by integrating activities public relations linking information on activities of agro-tourism destinations to visitors who may not have visited directly but come buy things, come see agricultural demonstrations, growing vegetables and fruits for types of tourism that involve visiting or stopping to purchase products during the travel route including for day trip types. 2. Ability of the operator able to explain agro-tourism activities in demonstration formats and providing knowledge of tourist attractions various stages of production that are prepared for both raw materials and equipment to demonstrate for tourists who visit tourist activities. 3. Service processes of tourist attractions include certainty in time management, flexibility, helping to increase service efficiency which is the detailed program of activities to be carried out gives tourists confidence by providing additional value to the tourist attractions visited. 4. After-sales service is a service used to increase or maintain added value of tourism services, including tourists' satisfaction and dissatisfaction with agricultural tourism destinations. Using technology as a tool to track satisfaction after receiving services create long-term with good relationships with tourists and visitors.

Keywords: value chain management; agro-tourism; agro-tourism activities

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เปรียบเสมือนเสาหลักของประเทศในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ และสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ (กรมการท่องเที่ยว, 2565) นอกจากนี้การท่องเที่ยวเป็นกุญแจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศทั่วโลก ซึ่ง Mansor, Rashid, Mohamad, & Abdullah (2015) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง เพราะเป็นหนึ่งในเครื่องมือของการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่อาศัยชุมชนท้องถิ่นเป็นฐานของกิจกรรมมากมายตามรูปแบบวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน โดยที่บริบทของพื้นที่จังหวัดนครนายก ตามข้อมูลจากแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก กำหนดวิสัยทัศน์ (vision) ไว้ว่า เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สินค้าเกษตรได้มาตรฐานสร้างรายได้อย่างยั่งยืน และมีเป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals) ซึ่งสอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยชุมชนท้องถิ่น (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก, 2563)

นอกจากนี้จากสภาพการณ์ด้านการท่องเที่ยวและความต้องการของจังหวัดนครนายกมีศักยภาพที่ดี และมีความพร้อมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสู่การเป็นการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการเพิ่มขึ้นของรายได้มวลรวมจากการท่องเที่ยว การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวซ้ำ โดยที่ด้านสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดนครนายกถึงแม้จะอยู่ในระยะเริ่มฟื้นตัวได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวนมาก แต่สำหรับในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติแล้ว ยังไม่เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับมากนัก อีกทั้งในภาคการเกษตรและการผลิตสินค้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ ยังพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ด้านการผลิต การตลาด การนำเทคโนโลยีและการนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ ทำให้มีต้นทุนในการผลิตสูงและที่สำคัญสินค้าทางการเกษตรที่ผลิตได้ตามมาตรฐานมีจำนวนน้อย ทำให้เกิดข้อจำกัดในการสร้างการรับรู้และความเชื่อมั่นทางด้านตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัด (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (2564) ดังนั้น การส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นสิ่งสำคัญควรเพิ่มศักยภาพแก่เกษตรกรให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวและยกระดับการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว การมุ่งเน้นการตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพมีการปรับให้มีความสอดคล้องกับเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของแผนฟื้นฟูการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ททท.) (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.), 2563) ซึ่งการท่องเที่ยวทั้งหมดจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 หากมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ตรงจุด รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวจะสนับสนุนเป้าหมายการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับพื้นที่ได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า บริการและแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงการทำตลาดเพื่อการท่องเที่ยว ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยมีที่มาของปัญหาและความต้องการของพื้นที่ ในช่วงปี 2561 – 2562 สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมดจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยว

ลดลง อีกทั้งประเทศไทยยังคงต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวในเมืองรองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

ซึ่งแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบใหม่หลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับวิถีชีวิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร หลังจากสถานการณ์ดังกล่าว ต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพ จึงควรมีการส่งเสริมให้ตรงจุดทั้งในด้านการนำองค์ความรู้วิถีชีวิตทางการเกษตร และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า บริการและแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงการทำตลาดเพื่อการท่องเที่ยว ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ประเด็นท้าทายส่วนใหญ่อยู่ที่ประเด็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลของการท่องเที่ยว ขาดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นองค์รวม ตลอดจนการไม่มีเจ้าภาพหลักที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลต่อการจัดทำมาตรการในการส่งเสริมที่ชัดเจนและเหมาะสม อีกทั้งปัญหาด้านศักยภาพในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนยังคงเป็นความท้าทายของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน โดยที่ประเด็นท้าทายสำคัญที่ยังคงต้องเร่งพัฒนา คือ การบูรณาการการทำงานร่วมกัน จึงควรเร่งหาแนวทางเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งควรใช้โอกาสจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เตรียมความพร้อมและยกระดับแหล่งท่องเที่ยว ชุมชน และผู้ประกอบการในพื้นที่ ให้มีสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจและมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ หรือ **New Normal** (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

ดังนั้นการศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการห่วงโซ่คุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก โดยเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน กระบวนการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว และบริการหลังการขายเป็นบริการที่ใช้ในการเพิ่มหรือรักษามูลค่าเพิ่มของบริการท่องเที่ยว เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก ให้เป็นการยกระดับแหล่งท่องเที่ยว ชุมชน และผู้ประกอบการในพื้นที่ ให้มีสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจ มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ หรือ **New Normal** รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นและการรับรู้ เพื่อให้ไทยเป็น **Top of Mind** สำหรับนักท่องเที่ยวคุณภาพอย่างต่อเนื่องภายหลังจากสถานการณ์โควิด-19 เป็นการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับชุมชนเกษตรกรในพื้นที่ได้ยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและตีความข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือสิ่งที่ตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยอย่างครบถ้วนโดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและตัวอย่าง

โดยตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรในการศึกษาครั้งนี้หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-Informant) จำนวน 46 คน ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครนายก จำนวน 27 แห่ง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก, 2564) ได้แก่ ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ประจำจังหวัดจังหวัด เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครนายก ซึ่งจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดจากการสัมภาษณ์จนข้อมูลอิ่มตัว (Data Saturation in Interview)

โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ด้วยการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน คือ ผู้ประกอบการหรือเจ้าของ 27 คน / นักท่องเที่ยว 2 คน / ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว 2 คน / เจ้าหน้าที่จาก ททท. ประจำจังหวัด 5 คน / เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 คน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 คน โดยที่ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างน้อยระยะเวลา 3 ปี เนื่องจากมีประสบการณ์ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญรับทราบถึงการดำเนินงานและคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกร จังหวัดนครนายก รวมทั้งมีอายุตั้งแต่ 20 ปี ด้วยเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ สามารถมีวิจรรย์ญาณในการให้ข้อมูล และสามารถนำข้อมูลเพื่อนำมาจัดแนวทางการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก โดยรายละเอียด ประกอบดังนี้

1. ผู้ประกอบการหรือเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากเป็นผู้ที่มีทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจุดหมายในการดำเนินงาน รวมทั้งมีเครือข่ายในภาคการเกษตร ปฏิบัติหน้าที่ในการวางแผน จัดการ ควบคุมและประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งเป็นจึงเป็นผู้ที่เข้าใจภาพรวมของการดำเนินงานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่

2. นักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของธุรกิจท่องเที่ยว และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งนักท่องเที่ยวยังสามารถให้ข้อมูลในมุมมองของความพึงพอใจ รวมทั้งความไม่พึงพอใจเพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งยังทำให้ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยว

3. ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว เนื่องจากเป็นผู้มีมุมมองในเชิงเศรษฐกิจ มีประสบการณ์ในการใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งยังสามารถให้ข้อมูลในมุมมองของความพึงพอใจ รวมทั้งความไม่พึงพอใจเพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ดียิ่งขึ้น

4. เจ้าหน้าที่จาก ททท. ประจำจังหวัดนครนายก เนื่องจากมีความเข้าใจและเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านบริการ ท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยว มาตรฐานอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยว และการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

5. เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากเป็นผู้สนับสนุนให้มีการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามแผน มาตรฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งมีความเข้าใจ และเป็นผู้ประสานงานใกล้ชิดในชุมชนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อสนับสนุนก่อกำเนิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

6. ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่นชุมชน และเป็นผู้ที่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามแผน มาตรฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งมีความเข้าใจและเป็นผู้ประสานงานใกล้ชิด หรือเป็นผู้อาศัยอยู่ในชุมชน เป็นผู้สร้างและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการการท่องเที่ยวชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนความต้องการ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยเป็นคำถามปลายเปิดและมีความยืดหยุ่นขณะสัมภาษณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ จนทำให้ข้อมูลที่ได้นั้นชัดเจนและสามารถนำไปวิเคราะห์ได้โดยแบบสัมภาษณ์ได้มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงและจริยธรรมด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาความถูกต้องของคำถามและความเหมาะสมในภาษาที่ใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ไปยังจังหวัดนครนายก เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ระหว่างเดือน มกราคม 2566 ถึง มิถุนายน 2566
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ จากหนังสือ วารสาร ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งผลงานทางวิชาการ งานวิจัย และเอกสารการบรรยายที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลขณะลงพื้นที่ศึกษาด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) จากแหล่งข้อมูลที่ต่างสถานที่ ต่างบุคคล และต่างเวลา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) เป็นการสะท้อนความเข้าใจ ความหมาย ลักษณะของสิ่งที่ศึกษาอย่างครอบคลุมชัดเจน และวิเคราะห์แก่นสาระสำคัญของปรากฏการณ์ โดยนำข้อมูลมาทำการถอดเทป สังเคราะห์พิจารณาสิ่งที่เหมือนและแตกต่างกันของข้อมูล เพื่อจัดระบบข้อมูล และลดทอนข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก และแยกค่าหลักสำคัญของข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นตีความ ตีความหมายออกมาจากข้อมูลที่มีอยู่และนำแก่นสาระสำคัญที่ได้มาปรับภาษาหรือใช้คำให้สามารถสื่อความ หมายถึงปรากฏการณ์ที่มองเห็นจากการศึกษาทั้งหมด (Mezmir, 2020) ทั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้ทำการสัมภาษณ์ให้ แล้วเสร็จทีละกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก หรือทีละแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การสัมภาษณ์จัดเรียงตามผู้ให้ข้อมูลหลักสะดวก โดยผู้วิจัยได้มีการกำหนดรหัสของผู้ให้ข้อมูลหลักตามที่ปรากฏในตารางที่ 1 ดังนี้

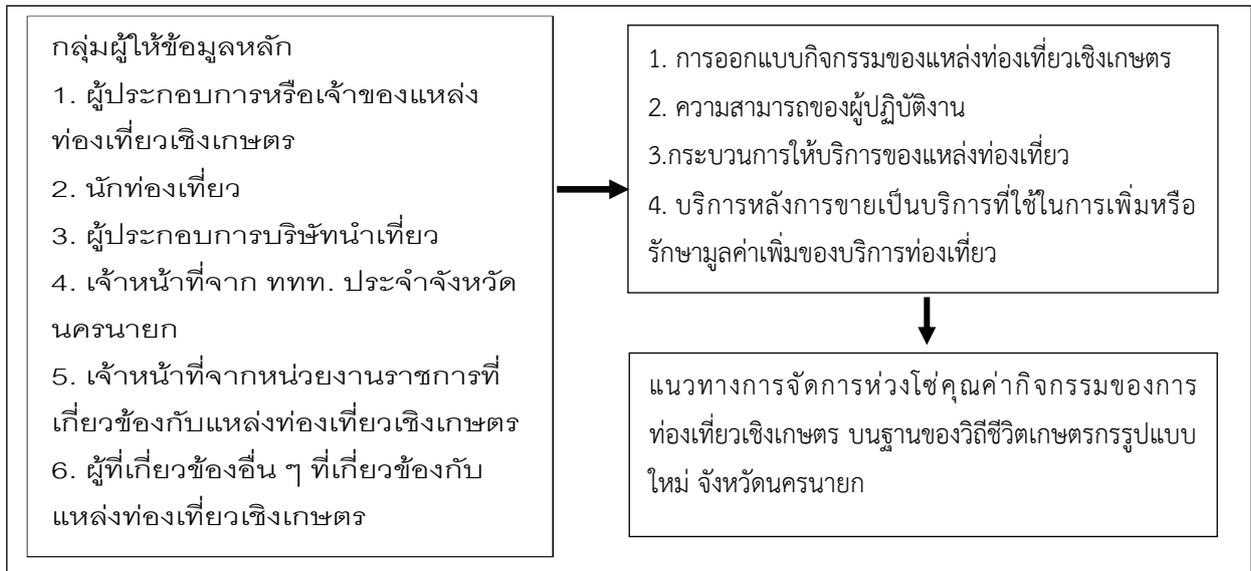
ตารางที่ 1 รหัสและจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก

หน่วยงาน/สถานที่ปฏิบัติงาน	ผู้ให้ข้อมูล	รหัส	จำนวน(คน)
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่	ผู้ประกอบการหรือเจ้าของ (Owner)	ON1-ON5	27
ผู้ที่เคยใช้บริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่	นักท่องเที่ยว (Tourist)	TR1-TR5	2
ผู้ที่เคยติดต่อกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่	ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว (Travel Agents)	TA1-TA5	2
หน่วยงาน ททท. ประจำจังหวัด	เจ้าหน้าที่จาก ททท. ประจำจังหวัดนครนายก (TAT Officials Nakhon Nayok Province)	TATO1-TATO5	5
หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Officials from Government Agencies Involved in Agricultural Tourism Destinations)	OG1-OG5	5

สภาองค์กรชุมชนตำบล	ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Other Stakeholders Involved in Agricultural Tourism Destinations)	OS1-OS5	5
รวมทั้งหมด			46

กรอบแนวคิดในการวิจัย

โครงการวิจัย เรื่อง การจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก มีกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยการประยุกต์ใช้แนวคิด Luis Alberto Morales-Zamorano. et al., (2020) ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก แสดงผลการวิจัย ดังนี้

1. การออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มีข้อค้นพบและสะท้อนให้เห็นผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ การมีบางสิ่งให้นักท่องเที่ยวชม มีบางอย่างให้นักท่องเที่ยวทำในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีบางสิ่งให้นักท่องเที่ยวซื้อ ดังตัวอย่างทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

“กิจกรรมการนำวัสดุท้องถิ่น ชุมชน มาเป็นส่วนประกอบของบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ให้น่าสนใจ โดยสามารถทำได้เอง” ผู้ให้สัมภาษณ์หลักรหัส ON 4

“กิจกรรมผ้ามัดย้อมและบาติก ลายใบไม้ ลายดอกโบมะยงชิด” ผู้ให้สัมภาษณ์หลักรหัส OS 1

2. ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ผลการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มีข้อค้นพบและสะท้อนให้เห็นผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า พัฒนาความสามารถ ทักษะ และค่านิยมในตัวผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้บริการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว การถ่ายทอดความรักและรู้สึกว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การสื่อสารกับนักท่องเที่ยวในภาษาของท้องถิ่นจะเพิ่มคุณค่าที่สำคัญให้กับบริการ ดังตัวอย่างทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

“คนในชุมชนมีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในการสร้างสรรค์ผลงานจากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจากวัสดุ หรือสิ่งที่มีในชุมชนท้องถิ่น” ผู้ให้สัมภาษณ์หลักรหัส TATO 1

“ความรู้หรือความเชื่อมโยงจากผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ต้องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาช่วยดำเนินงานเพื่อให้ครอบคลุมทั้งระบบ” ผู้ให้สัมภาษณ์หลักรหัส TATO 5

“ผู้เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวมีความรู้ความสามารถในการสื่อสารและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่บุคคลหรือสู่กลุ่มบุคคล” ผู้ให้สัมภาษณ์หลักรหัส TA 2

“ทักษะในการเป็นผู้มีจิตบริการและความโอ้ออม ความมีเรื่องราว มีภาษาถิ่น มีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาเที่ยวซ้ำ” ผู้ให้สัมภาษณ์หลักรหัส TR 2

3. กระบวนการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว ผลการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มีข้อค้นพบและสะท้อนให้เห็นผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการให้บริการได้แก่ ความแน่นอนในการจัดการเวลา ความยืดหยุ่น ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ เกี่ยวกับโปรแกรมโดยละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจโดยให้คุณค่าเพิ่มเติมแก่สถานที่ท่องเที่ยวที่เยี่ยมชม ดังตัวอย่างทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

“วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดการรับรู้เชื่อมั่นจากผู้มาเยี่ยมชม” TA 1

“การให้บริการความรู้เฉพาะถิ่น ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่โดดเด่นและแตกต่าง ทำให้เกิดความประทับใจและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” OS 5

“มีการแสดงรายละเอียดของกิจกรรม ระยะเวลา อุปกรณ์ที่ใช้ ค่าใช้จ่าย จำนวนผู้เข้าร่วม สถานที่แสดง ตัวอย่างของผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่จะดำเนินการทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจ” OG 2

“มีการจองก่อนล่วงหน้า การท่องเที่ยวแบบใส่ใจ รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับความปลอดภัย รวมทั้งสามารถป้องกันตัวเองจากโรคติดต่อ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสร้างความมั่นใจและเสริมสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณค่า” TATO 1

“สร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน ด้วยการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยทั้งระบบในแหล่งท่องเที่ยว” OG 5

“การให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวอย่างสมดุล โดยการมุ่งเน้นผลตอบแทนทั้งแก่ชุมชนผู้ประกอบการ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและการไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม” OS 3

“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาเป็นส่วนหนึ่งในการบริการแก่นักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการสื่อสาร” TATO 4

4. บริการหลังการขายเป็นบริการที่ใช้ในการเพิ่มหรือรักษามูลค่าเพิ่มของบริการท่องเที่ยว มีข้อค้นพบและสะท้อนให้เห็นผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและความไม่พอใจของนักท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังตัวอย่างทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการติดตามความพึงพอใจหลังรับบริการ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในระยะยาวกับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน” OG 2

อภิปรายผลการวิจัย

1. การออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากข้อค้นพบอภิปรายผลการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับ Katherine L. Adam (2004) กล่าวว่า การมีบางสิ่งให้นักท่องเที่ยวชม มีบางอย่างให้นักท่องเที่ยวทำในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีบางสิ่งให้นักท่องเที่ยวซื้อ สำหรับประเภทท่องเที่ยวไปเช้าเย็นกลับ รวมทั้งสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2562) โดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ได้กล่าวไว้ในเอกสารรวบรวมองค์ความรู้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่าเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน การออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ เช่น ชุมชนกลุ่มแปรรูปผลไม้อบแห้ง ชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตร กลุ่มอาชีพชุมชนผ้าบาติกและมัดย้อม กลุ่มสวนผลไม้ กลุ่มสวนสาธิตการเกษตร ตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน คุณค่าและองค์ความรู้ของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีใหม่ สำหรับประเภทการท่องเที่ยวแบบการเยี่ยมชมหรือแวะซื้อผลิตภัณฑ์ระหว่างเส้นทางท่องเที่ยว กล่าวโดยสรุปการออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมี

การบูรณาการด้านการจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ การเชื่อมโยงข้อมูลกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แก่ผู้มาเยือนที่อาจไม่ได้มาเที่ยวโดยตรง แต่มาซื้อของ มาดูการสาธิตการเกษตร การปลูกผักผลไม้

2. ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน จากข้อค้นพบอภิปรายผลการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับ **Aimin and Shunxi (2011)** กล่าวว่า การจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า พัฒนาความสามารถ ทักษะ และค่านิยมในตัวผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้บริการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว การถ่ายทอดความรักและรู้สึกว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การสื่อสารกับนักท่องเที่ยวด้วยภาษาของท้องถิ่นจะเพิ่มคุณค่าที่สำคัญให้กับบริการ นอกจากนี้ ชุมชนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานที่จำเป็นและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยหน่วยงานภาครัฐ ภาคการศึกษา รวมถึงภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ชุมชนสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจวรรณ ไสหวานและคณะ (2562) ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนสำหรับวิสาหกิจชุมชน พบว่า ผู้ปฏิบัติงานควรมีองค์ความรู้ที่สำคัญในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน ประกอบด้วย 1). องค์ความรู้การสร้างคุณค่าแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้แก่ ความต้องการของลูกค้า การสร้างลักษณะสินค้า ข้อได้เปรียบหรือข้อแตกต่าง ความประทับใจ ความรู้สึกคุ้มค่า และ 2). การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้แก่ การจัดการวัตถุดิบ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การบรรจุหีบห่อ คุณสมบัติพิเศษของสินค้า การจัดเก็บผลิตภัณฑ์ การจัดจำหน่ายสินค้าที่แล้วเสร็จไปยังผู้บริโภค ในรูปแบบของเอกสารและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ **Ven Veota Vongpadith (2566)** เผยว่าการยกระดับการผลิตภาคการเกษตร การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยการเข้าร่วมโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ การศึกษาดูงาน การแสดงสินค้า การอบรม ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำการเกษตร และช่วยกันแก้ไขปัญหา การเปิดโลกทัศน์ทำให้เกิด ทำให้เกิดแนวทางใหม่ๆ ในการนำประยุกต์ใช้ในสถานที่ประกอบการของตนเอง รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มช่องทาง การตลาด และได้รับโอกาสเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย กล่าวโดยสรุป ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่สามารถอธิบายกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบการสาธิตแหล่งท่องเที่ยว มีการเตรียมขั้นตอนต่าง ๆ ของการผลิตทั้งวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสาธิตต่อนักท่องเที่ยวที่เยี่ยมชมกิจกรรมท่องเที่ยวประเภทนี้ เช่น แปรรูปผลไม้อบแห้ง ผ่าบาคิกและมัตย้อม สวนผลไม้ สวนสาธิตการเกษตร นอกจากนี้กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบการให้ความรู้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้ปฏิบัติงานมีการใช้ความรู้ทางการเกษตร เช่น การเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง มีการเตรียมสถานที่ การบรรยาย และวิทยากร ให้ความรู้ เน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการ หาความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

3. กระบวนการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว จากข้อค้นพบอภิปรายผลการวิจัยได้แก่ ความแน่นอนในการจัดการเวลา ความยืดหยุ่น ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ เกี่ยวกับโปรแกรมโดยละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจโดยให้คุณค่าเพิ่มเติมแก่สถานที่ท่องเที่ยวที่เยี่ยมชม มีสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริพงษ์ อุณหพันธ์ุ และสัมพันธ์ พลภักดิ์ (2561) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ชุมชนของจังหวัดนครนายกตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่สำคัญของจังหวัดนครนายก คือ จังหวัดควรบริหารจัดการด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งในด้านบุคลากร เครื่องมือ/ อุปกรณ์ และถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง รวมถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการประสบผลสำเร็จที่ คือ การที่รัฐบาลต้องมีนโยบายด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ชุมชนที่ชัดเจน ต่อเนื่อง ผู้บริหารของจังหวัดควรมีวิสัยทัศน์ที่ดี รวมถึงการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ และกระตุ้นให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการ

4. บริการหลังการขายเป็นบริการที่ใช้ในการเพิ่มหรือรักษามูลค่าเพิ่มของบริการท่องเที่ยว จากข้อค้นพบอภิปรายผลการวิจัยได้แก่ ความพึงพอใจและความไม่พอใจของนักท่องเที่ยวกับแหล่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการติดตามความพึงพอใจหลังรับบริการ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในระยะยาวกับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร (2563) กล่าวว่า ข้อมูลสารสนเทศ การจัดการข้อมูลสารสนเทศ เป็นกระบวนการในการจัดการข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้องครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ในรูปแบบที่เหมาะสมกับการใช้งานสามารถเข้าถึงได้สะดวก รวดเร็วทันต่อความต้องการเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน จำเป็นต้องมีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การจัดเก็บและตรวจสอบข้อมูล การจัดทำเป็นสารสนเทศ และการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศโดยได้กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ประกอบการหรือเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ ให้มีจุดหมายในการดำเนินงาน รวมทั้งเกิดเครือข่ายในภาคการเกษตร ปฏิบัติหน้าที่ในการวางแผน จัดการ ควบคุมและประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่

2. ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว สามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการเพื่อให้เกิดมุมมองในเชิงเศรษฐกิจ มีรวมทั้งยังสามารถให้ข้อมูลในมุมมองของความพึงพอใจ รวมทั้งความไม่พึงพอใจเพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ดียิ่งขึ้น

3. เจ้าหน้าที่จาก ททท. ประจำจังหวัดนครนายก และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านบริการ ท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยว มาตรฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

4. ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถนำผลวิจัยไปใช้ในระดับท้องถิ่นชุมชน เพื่อให้เป็นประสานงานใกล้ชิดกับชุมชน ในการสร้างและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการกิจกรรมต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยด้านการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการหรือกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตร ทั้งในด้านความรู้ในการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรม ความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว ทักษะในการพัฒนาและต่อยอดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ทักษะการให้บริการ ความรู้ในการจัดกิจกรรมทางการตลาดเพื่อขยายตลาดและสร้างการรับรู้ทั้งในและต่างประเทศ

2. ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณด้านความต้องการได้รับการพัฒนาจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย เพื่อนำผลที่ได้มากำหนดเป็นนโยบายภาครัฐในการสร้างความเจริญเติบโตและการกระจายรายได้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว. (2565). *แผนพัฒนาบริการท่องเที่ยว พ.ศ. 2566 – 2570*. กรุงเทพมหานคร: กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2562). *เอกสารรวบรวมองค์ความรู้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2563). *แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.

เบญจวรรณ ไสหวาน, ประกอบ ใจมั่น และ กิตติกร สุนทรานุรักษ์. (2562). การจัดการความรู้เพื่อสร้างคุณค่าแลมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนสำหรับวิสาหกิจชุมชน. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 11 (2), 137-147.

- ศิริพงษ์ อุ่นทรพันธุ์ และสัมพันธ์ พลภักดิ์. (2561). การบริหารจัดการการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ชุมชนของจังหวัดนครนายกตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*. 11 (2), 441-455.
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก. (2563). แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก(พ.ศ. 2561 – 2565) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: <https://www.opsmoac.go.th/nakhonnayok-strategic-files-421391791819>
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก. (2564). ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดนครนายก. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566. แหล่งที่มา <http://ww2.nakhonnayok.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Ven Veota Vongpadith. (2566). แนวทางการพัฒนาเกษตรกรไทยสู่การเป็นเกษตรกรอัจฉริยะในยุคไทยแลนด์ 4.0 บ้านลำแดง ตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*. 8 (1), 70-85.
- Aimin and Shunxi. (2011). A Model of Value Chain Management Based on Customer Relationship Management. *Journal on Innovation and Sustainability RISUS*. 2 (3), 17-38.
- Katherine L. Adam. (2004). Entertainment Farming and Agri-Tourism. National Sustainable Agriculture Information Service. *Online*. Retrieved 26 December 2023. Source <https://www.pickyourown.org/resources/Entertainment%20Farming%20and%20Agri-Tourism%20Business%20Management%20Guide.pdf>
- Luis, M., Alma, L.C.G., Anna, C.B.V., & Imelda, C.M. (2020). Value chain for agritourism products. *Journal on Open Agriculture*. 5 (1), 768-777.
- Mansor, N., Rashid, M. K., Mohamad, Z., & Abdullah, Z. (2015). Agro Tourism Potential in Malaysia. *International Academic Research Journal of Business and Technology*. 1 (2), 37-44.
- Mezmir, E. A. (2020). Qualitative data analysis: An overview of data reduction, data display, and interpretation. *Research on humanities and social sciences*. 10 (21), 15-27.